

Havi altíð okkurt lag í høvðinum

– Tað melur altíð okkurt lag í høvðinum. Er lagið nóg gott, skundi eg mær at skriva tað niður og geri síðani tekst til. Soleiðis havi eg altíð gjørt, sigur 81 ára gamli tónleikarin Simme A. Jacobsen. Hóskvöldið verður skipað fyri stórfingnari heiðurskonsert fyri manninum, sum hevur ríkað føroyska tónleikaheimin í meir enn hálva øld

Rannvá G. Fossaberg

Hann er maðurin, sum stendur aftanfyrir kendar sangskattir so sum Hví, Tvær fjarðar, Hvønn ein mánadag, og hevur framført eitt nú Eitt sunnukvöld í plantasjuni og Rasmus óteljandi ferðir.

Simme A. Jacobsen hevur í meir enn 50 ár verið virkin í tónleikin. Ein stórir partur av sangunum, sum hann var við til at gera og eisini framførdi, eru enn tann dag í dag fastur partur av sangheftunum, sum verða brúkt í veitslum.

– Tá vit gjørdur hesar sangirnar, sum enn verða sungnir, vistu vit, at fólkunum fóru at dáma teir. Tað var eitt fornemmilsí, vit høvdu. Føroyingum dámar væl at syngja, so skalt tú gera ein sang, sum fólk taka til sín, skal tað vera okkurt sangbært, sum øll kunnu syngja við til, sigur Simme, sum er 81 ára gamal og býr í vestubýnum í Havn saman við konuni Connie.

Hóskvöldið skipar sangkórið Glymur fyri stórar heiðurskonsert, har sangirnir hjá Simma eru í hásæti.

Snýkti seg at klaverinum

Simma hevur dámað tónleik alt tað, hann minnst og longu tíðliga í barnaárunum fangaði tónleikurin unga havnadrongin.

– Tað stóð eitt klaver heima hjá ommu og abba

mínum. Tað var eitt gamalt klaver, sum eingin slapp at nema við. Klaverið var trekt og ófantaligt, men eg minnst, at ein mostir mín plagdi at brúka tað. Tá eingin varnaðist, plagdi eg at snýkja meg fram at klaverinum og royndi at spæla okkurt, fortelur Simme.

Sum 10 ára gamal fingur tey fyrsta klaverið heima í húsunum á Tinghúsvegnum, har Simme búði saman við foreldrum og systkjum. Hetta var undir krígnum, og tað vóru ikki nógvar ljóðføri at finna í Føroyum tá.

– Eg fekk klaverið frá foreldrunum. Eg minnst væl, at nakrir eingilsmenn, sum vóru her tá, høvdu frætt, at vit høvdu eitt klaver heima hjá okkum, og tveir teirra spurdu so, um teir kundu koma heim til okkum fast einaferð um vikuna at venja klaver. Tað gjørdur teir so, og vitjaðu ein dag um vikuna tó ongantíð sama tíðspunkt, har teir so spældu á klaverið, eg átti, greiðir Simme frá.

Tað var tó ikki bara klaverið, sum hevði hansara tokka. Sum 12 ára gamal byrjaði hann at spæla gittar.

– Eg plagdi at vera í Vestmanna og vitja mostur mína har. Tá fór eg eisini onkrar túrar á barnaheimið, sum var har, tí har var ein gittari, sum Nikolina Højgaard, leiðarin á barnaheiminum, hevði arvað. Eg klimpraði upp á henda gittarin, og tað endaði

Mynd: Álvur Haraldsen

við, at eg fekk hann til gávis, fortelur Simme, sum ikki hevði nótar ella annað at spæla eftir, men royndi seg bara fram sum frægast við gittarinum.

Dansur í Tórshøll

Øll barna- og ungdomsárin

byrjaðu vit at spæla fast hvørt mikukvöld í Tórshøll. Vit høvdu blásiinstrument, ein gittar og ein kontrabass við bara tveimum streingjum og so eitt gamalt klaver, fortelur Simme og ristir á høvðinum, tá hann minnst aftur á, hvussu einfaldar umstøðurnar vóru tá.

– Eg mátti spæla á hetta gamla klaverið, tí har var eingin annar, sum spældi klaver tá. Teir, sum høvdu spælt, vóru allir givnir, sigur Simme. Í eina tíð spældu teir fast hvørt mikukvöld. Tað var kvöldið, tá arbeidskonurnar høvdu frí. Sunnukvöld var dansur í Sjonleikarhúsinum, og tá høvdu øll onnur frí eisini.

– Vit fingur 40 krónur tilsamans fyri at spæla í Tórshøll. Einaferð gjørdur vit vrøvl og søgdu, at vit vildu hava duplta løn. Tað fingur vit ikki, og tá fóru vit bara í kjallaran hjá Magnus Bærentsen, har vit spældu nøkur mikukvöld. Har kom bara alt ov nógvar fólk, so tað var ikki leingi, so vóru vit aftur í Tórshøll, har vit hesaferð leigaðu okkum inn. Tá gjørdur vit eisini eitt felag, har fólk skuldu tekna seg sum lim fyri at sleppa inn í dans. Tað koyrdi í eitt ár ella so, tí tá kom fútin eftir okkum, av tí at øll sluppu í roynd og veru inn, og av tí tað var eitt felag, skuldu vit ikki betala skatt av inntøkunum. So fútin segði, at antin skuldu vit steðga alt fyri eitt, ella eis-

ini máttu vit rinda skatt av øllum inntøkunum tað árið, minnst Simme.

Jazzur og tango

Umstøðurnar at spæla til dans vóru á ongan hátt eins góðar, og tær eru í dag, vísir Simme á.

– Vit høvdu ongar mikrofonir, so vit máttu bara spæla sum frægast. Sjálvur var eg noyddur at spæla rættiliga hart fyri at hoyrast millum blásiinstrumentini, sigur Simme og flennir.

Tónleikurin, sum teir spældu, var fyrst og fremst jazzur, sum var í hæddini tá seinast í 50unum. Norska útvarpið var nógvar at hoyra í Føroyum um tað mundið, og tiskil spældu Simme og bólkurin nógvar norskar sangir og annars tað, tey vóru uppvaksin við.

– Tango mátti eisini vera við, tá vit spældu í Tórshøll. Tað var umráðandi, at ljósið bleiv dempað, tá tangotónar blivu spældir, tí tað var tá, at fólkini skuldu dansa tætt, fortelur Simme.

Í 1956 fingur Simme og nøkur vinfók loyvi at leiga seg inn í einu hús omanfyri Tinghúsvegin, har slójdverkstaðurin hjá Kommunuskúlanum var. Har plagdu tey øll at hittast nakrar ferðir um vikuna, har tey sungu og spældu. Ein tíð, sum Simme minnst serstakliga væl.